

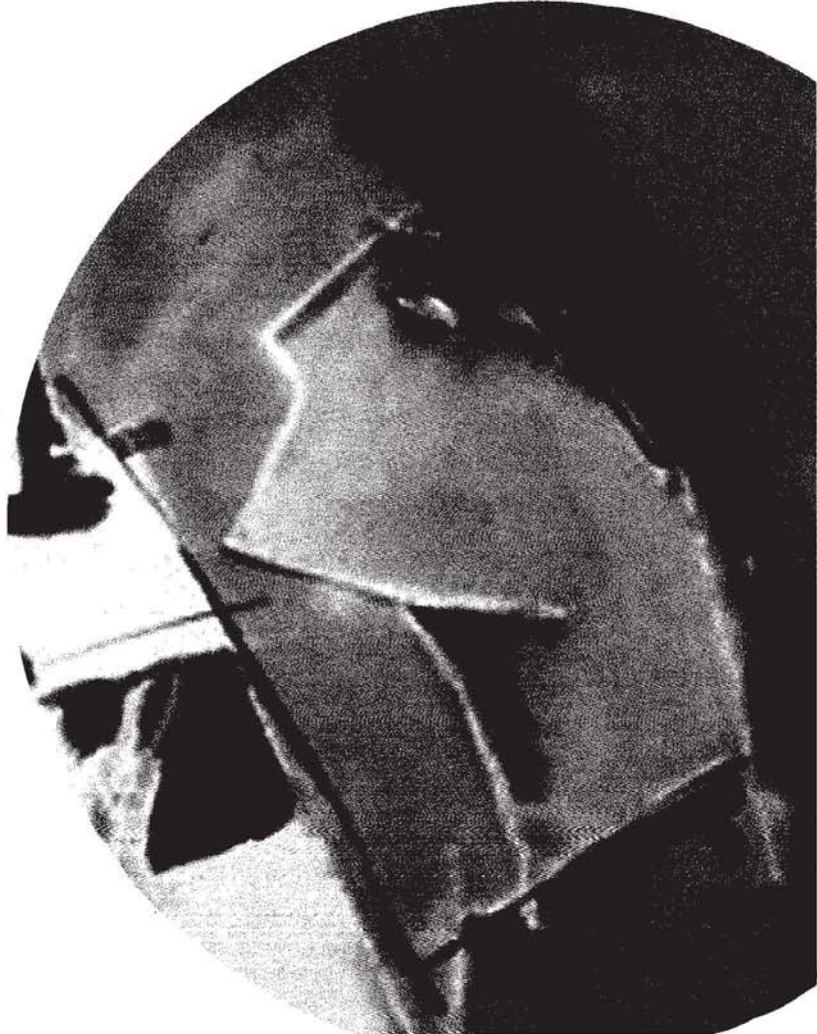
itiraf ediyorum ben bir aydınım

DERYA ÖRS

Onlarla ilk kez yüz yüze gelmenin heyecanı ve burukluğu içinde, suçlu bir çocuk gibi gözlerimi kaçırdım. Bir yandan, daha fazla geç kalmadan hakkı ve hakikati gördüğüme seviniyor, bir yandan da yıllardır adına ahkâm kestiğim, atıp tuttuğum, sağda solda verip veristirdiğim insanları ilk kez gerçekten tanımanın ezikliğini yaşıyordum.

Kozasından yeni çıkmış bir kelebek kadar özgür hissediyordum kendimi. Olanca cesaretimi toplayarak geçtim karşılarına; kısık ve boğuk bir sesle: "Evet, itiraf ediyorum, dedim, ben bir aydınım."

Hayatım boyunca her şeyi bildiğimi sandım. Dünyadaki tek doğrunun kendi doğrum olduğunu düşündüm. Doğru, benim için fizik kurallarından ve mekanik bir mantıktan ibaretti. Başkalarının da düşünce ve duygularının değerli olabileceği aklımın ucundan bile

geçmedi. Kurduğum sanal dünyada, benden başkasına yer yoktu.

İçinde yaşadığım toplumun bütün değerleriyle çatıştım. Halkımın geleneklerini, inançlarını, alışkanlıklarını, sevinçlerini, hüznlerini küçümsedim. Mensubu olduğum

İçinde yaşadığım toplumun bütün değerleriyle çatıştım. Halkımın geleneklerini, inançlarını, alışkanlıklarını, sevinçlerini, hüznlerini küçümsedim.

toplumun duygu, düşünce ve inanç dünyasından farklı olma sevdasına kapıldım. Düşünce taşını, doğru algılama gediğine bir türlü oturtamadım. Olanı biteni anlamaya çalışmak yerine sürekli olarak muhalif olmayı yeğledim. Kavgayı, uzlaşmaya üstün tuttum. Bildiğim, bilmediğim her alanda fikir yürüttüm, kalem oynattım, yargısız infaz yaptım. Aydın olmak bunu gerektirir zannediyordum.

Sizlerin arasına karışmayı kendime zül saydım. Sizlerle bir arada bulunmaktan, konuşmaktan, dinlemekten hep kaçındım. Sesinizi duymamak için kulağıma pamuk tıkadım. Adımın, adınızla yan yana anılmasını istemedim. Aç susuz, evsiz barsız kalışınızla ilgilenmedim. Lüks araçlar içinde yanı başınızdan geçerken koyu gözlükler takıp sizleri görmezden geldim. Nasıl bir eğitim alabildiğinizi umursamadım. İmkânlarınızı ve kabiliyetlerinizi sorgulamadım. Tek kelimeyle sizleri yok saydım.

Bütün gazete sütunları, bütün televizyon kanalları, bütün dergi sayfaları sonuna kadar açıktı bana. Sizinse bana cevap verme hakkınız bile yoktu. Eleştirmek her şeyden kolaydı. Yıkıp dökmek yapıp etmekten kolaydı.

Okumaktan çok yazmayı seviyordum. Dinlemekten çok konuşmaktan hoşlanıyordum.

Aklıma esen her şeyi yazmak benim için vazgeçilmez bir tutkuydu. Üç beş kitap okumakla, bir iki dergi karıştırmakla her şeyi öğrendiğimi, bildiğimi düşündüm. Radyolar, televizyonlar, gazeteler, basın yayın kuruluşları hep peşimdeydi. Uzatılan her mikrofonu verilecek bir cevabım vardı. Çok zaman ne dediğimi bilmeden saatlerce konuşabiliyordum. Medya maymunu haline getirildiğimi, belli başlı çıkarlar için konuşurduğumu fark etmem çok uzun zaman aldı.

Kendim aydınlanmadan, başkalarını aydınlatmaya kalkıştığım için hiçbir zaman habirim olmadı. "Münevver" olmadan "münevvir" olmaya yeltenmişim. Bana aydın denmesinden büyük haz duyuyordum. Bu sıfatla pohpohlandıkça insanlara tepeden bakmayı alışkanlık haline getirmiştim.

Aldığım eğitim, halkın, dogmatik inançlara saplanıp kalmış bir cahiller güruhu olduğu düşüncesini yerleştirmişti bende. Demokrasi nimetinden yararlanarak siyasete katılmaları, oy vermeleri, seçmeleri ve seçilmeleri ağırlığına gidiyordu. Kent kültürünü öğrenememiş bu köylülerin sürekli olarak yanlış ata oynadıklarını düşünüyordum. Oysa hayatım boyunca ne bir köy görmüş, ne bir köylü tanımıştım.

Ülkemi sadece harita üzerinde biliyordum. Her zaman hayallerimi süsleyen Paris, Londra, Newyork gibi büyük şehirlerin banliyölerini, eğlence mekânlarını, moda ve sanat merkezlerini yaşadığım şehrin varoşlarından daha iyi tanıyordum.

Buraları gördükçe, bu gelişmemiş üçüncü dünya ülkesinde doğup büyüdüğüme hayıflanıyordum. Ah bir Amerikan vatandaşı, Alman vatandaşı olabilsem diye iç geçiriyordum. "Vatan, Millet, Sakarya" diye tutturarlara deli gözüyle bakıyordum. Bu coğrafyaya sıkışık kalmış olmak zoruma gidiyordu.

Ülkemin geçmişiyile, kültürüyle, edebiyatıyla

la, sanatıyla kavgalıydım. Bu geri kalmış toplumda sanatın, kültürün, edebiyatın köksüz, geleneksiz, yoz ve taklit ürünü olduğunu düşünüyordum. Klasik Batı müziğinden anlamayan, baleye, operaya, sinemaya, tiyatroya yabancı olan; sanat müziği, halk müziği, arabesk adını verdikleri o anlaşılmaz müzikleri dinlemekte ısrar eden, çatal kaşık tutmayı bilmeyen, giyim kuşam zevki olmayan bu doğulu toplumda yaşamak beni deli ediyordu adeta.

Bulduğum her fırsatta bu konularda yazılar yazıyor, halkı eleştiriyor, yönetenleri suçluyordum. Halkım, benim gözümde, Batılı anlamda sanayi devrimi yaşamadığı, aydınlanma çağı geçirmedeği ve Fransız ihtilalinde parmağı olmadığı için gelişmemiş tipik bir tarım ve köy toplumuydu. Her fırsatta bu ülkenin düzelemeyeceğini, bu toplumun asla adam olamayacağını dile getiriyordum.

Dinler hakkında, hele İslâm hakkında yeterli bilgim yoktu, ama dinlerin, özellikle de İslâm dininin gelişmeye ve ilerlemeye engel olduğunu, dindarlığın köylülükten kaynaklandığını, dinde reform yapılmasının kaçınılmaz olduğunu, aksi takdirde radikal dinci terörün dünyayı yaşanmaz bir yer haline getireceğini vurguluyordum. Batılı toplumların, dini terk ettiği için geliştiğini, dinin akla aykırı olduğunu keşfederek onun baskısından kurtulduğunu ve alabildiğine özgürleştiğini düşünüyordum.

Böyle inanmıştım, böyle inandırılmıştım. Ateşi su, zehiri bal sanmıştım. Oysa şimdi dünyanın haline bakıyorum da bana özgürlük diye yutturulmaya çalışılan her şeyin bir köleleştirme faaliyeti olduğunu daha iyi anlıyorum. Çağdaş ve uygar Batının kurduğu çıkar çarklarının işine gelmediğinde dünyayı nasıl hallaç pamuğuna çevirdiğini daha iyi görüyorum. Gelişmeleri her fırsatta engellenmiş, Afrikalı, Doğulu, Latin Amerikalı ülkelerin nasıl şamar oğlanına çevrildiğini,

başımıza gelen bütün musibetlerin altında kimlerin parmağının olduğunu yeni fark ediyorum.

Gözümün önüne çekilen kalın perdeler arandıkça, üzerimde yıllardır taşıdığım "aydın" sıfatından utanıyorum. Entelektüel olmakla aydın olmak arasındaki farkı nasıl olup da kavrayamadığıma şaşıyorum. Ülkemle, halkımla kavga ederek bir yere varamayacağımı yeni yeni anlıyorum. Soframda yediğim ekmeğin, etin, sütün köylümün alın teri, el emeği olduğunu yeni fark ediyorum. Toprağın ve emeğin her şeyden kutsal olduğunu, kendi insanımın derdiyle dertlenmeden, onların nasır tutmuş ellerinin, güneş yanığı yüzlerinin değerini bilmeden Ankara'da kimsenin mutlu olamayacağını şimdi görüyorum.

dünyanın haline bakıyorum da bana özgürlük diye yutturulmaya çalışılan her şeyin bir köleleştirme faaliyeti olduğunu daha iyi anlıyorum.

Ana dilimi horladığım, sanatıma, edebiyatıma kem gözle baktığım, öz kültürümü inkâr ettiğim, türkü dinlemediğim günlere yanıyorum. Halkıma hayat gücü veren inanca yan gözle bakanların, eninde sonunda bir gün köksüz ağaçlar gibi kuruyup kalacağına inanıyor ve bir kez daha itiraf ediyorum: Ben bir aydınım. ■